

„Az istenek a fejükre estek”
A félsivatagi népek és környezetük

Kompetenciaterület:
Szociális, életviteli és környezeti kompetenciák

7. évfolyam

Programcsomag:
Polgár a demokráciában

A modul szerzője: Tomory Ibolya

MODULLEÍRÁS

Ajánlott korosztály	12-13 évesek
Ajánlott időkeret	2 × 45 perc
A modul közvetlen célja	A félsivatagok és környékük lakóinak életmódjáról, kultúrájáról, és élővilágáról alapvető információk megszerzése a távoli tájak életközösségeinek megismeréséhez.
A modul témái, tartalma	Témái: Identitás – közösség, hagyományok; kapcsolatok – szolidaritás, tolerancia; kultúrák – multikulturalitás, népcsoportok; globalizáció – ökológia; környezet – természeti környezet Tartalom: A környezeti feltételek, az életmód és a szokások összefüggéseit a Kalahári szanok és kelet-afrikai rokonaik példáján keresztül vizsgálják a tanulók. A vizuális szemléltető anyag fontos szerepet kap az ismeretek elmélyítésében.
Megelőző tapasztalat	Információk a környezet és az élővilág közötti kölcsönhatásokról, a különböző éghajlati, földrajzi övezetéről. A természetes környezet. A trópusi erdőövezet és a szavannák életfeltételei. Előkészítésként ajánlott <i>Az istenek a fejükre estek</i> és/vagy a <i>Sivatagi show</i> című filmek megtekintése.
Ajánlott továbbhaladási irány	További távoli tájak életközösségeihez kapcsolódó információk – a tajga, a tundra és élőlényei
A kompetenciafejlesztés fókuszai	Önszabályozás: tolerancia, nyitottság A szociális kompetenciákhoz szükséges kognitív készségek: információkezelés, problémaazonosítás Társas kompetenciák: empátia
Kapcsolódási pontok	A NAT-hoz: Földünk és környezetünk; Ember és társadalom (különböző környezeti feltételek; a tudományos ismeretek iránti érdeklődés; a természet, az élőlények és az ember kapcsolata; az alkalmazkodás, a túlélési stratégiák különböző útjai, kultúrában való megjelenési formái; konkrét példák megismerése) Tantárgyakhoz: földrajz; biológia; társadalomismeret Modulokhoz: Ne dugd homokba a fejed!; A Kilimandzsáró gyermekei; A Nílus vizét el kell vezetni?; Maszkok tánca
Támogató rendszer	<i>Az istenek a fejükre estek</i> (film, r.: Jamie Uys, 1980) <i>Sivatagi show</i> (film, r.: Jamie Uys, 1974)

Módszertani ajánlás

A modul 90 perces egységet alkot, amelyet nem ajánlatos megbontani. Ez nem jelenti, hogy szünet nélkül tanítandó, de hosszabb megszakítás (pl. egyhetes) nem előnyös az összefüggések esetleges eltűnése miatt.

A csoportok kialakítása ebben az esetben lehet véletlenszerű, mely például a következő módokon történhet. A tanár a csoportszámnak megfelelő számú A4-es nagyságú képet keres. Ezeket annyi részre vágja szét, ahány tagja lesz egy-egy csoportnak. Ügyelni kell arra, hogy a darabok száma megegyezzen a tanulói létszámmal. Mindegyik tanuló húz egy-egy képrészletet, és megkeresi azokat a társait, akik ugyanazon kép más darabjait húzták. Az egyes részeket birtokló gyerekek alkotnak egy csoportot. Elképzelhető, hogy a csoportszámnak megfelelő fajtájú mértani síkidomokat készítünk elő (kör, háromszög, négyszög, trapéz, sokszög stb.). Mindegyikből annyi legyen, ahány tagúak lesznek az egyes csoportok. Az idomok száma itt is megegyezik az osztály létszámával. Mindenki húz vagy kap egy ilyen alakzatot, és megkeresi az azonos alakzatot birtokló (csoport)társait. Mindez lebonyolítható tárgyakkal is (toll, ceruza, radír, füzet, filc stb.)

A csoportokon belül ajánlatos előre elosztani a feladatokat. A csoportok válasszanak egy csoportvezetőt, aki mederben tartja a munkát, egy jegyzőt, aki rögzíti a történéseket és egy szószólót, aki az osztály számára közvetíti a feladatok csoportszintű megoldásának eredményét, illetve a csoportban kialakult véleményt. Ügyelni kell arra, hogy a csoportmunka során mindenkinek legyen feladata, senki se váljék túlzottan dominánssá, illetve senki se rekesztődjek ki, illetve senki se vonja ki magát a munkából.

A modul mellékletei

Tanári segédletek

P1 – A kivetítendő képek listája (18 db fotó)

Tanulói segédletek

D1 – Sivatagi növények: *a túlélés bajnokai* (szöveg és képek)

D2 – Sivatagi állatok: *a túlélés bajnokai* (szöveg és képek)

D3 – A szanok (szöveg és képek)

D4 – A hold és a csillagok születése (szan mese)

D5 – A szanok rokonai (szöveg)